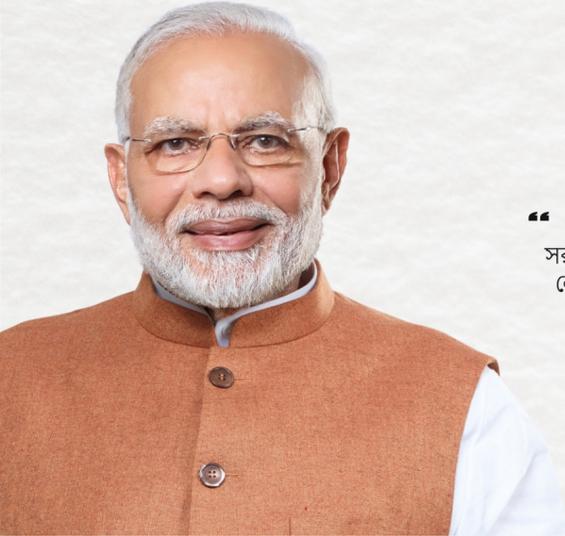

संविधानगी नुमिं अमसुं नागरिकी थोदां

नवेंबर 26-2019 – नवेंबर 26-2020

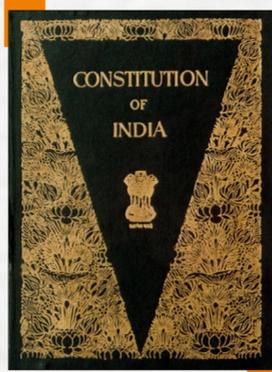

नरेन्द्र मोदी,
 प्रधान मन्त्री

भारतकी संविधान

- भारतकी संविधान असि एंथोयगी लैबाक असिगी राजनीतिगी ओइवा युस्फुम थोल्लिवा फन्दांमेन्तेल लो अदुनि। मसिना फेदरेल स्त्रकचर अमसुं रिपब्लिक लोइनना पार्लियामेन्तरी देमोक्रेसी अमा शेमगणलि।
- भारतकी संविधान असि एंथोयगी संविधानबु शैरीरवशिं अदुगी मिंये अमसुं मणुनशिं अदुगी खुदुनि। मसि मथोयगी राखल्लेन, खुनाइरोल, राजनीति अमसुं शनमिंलेन, थाज्वा अमसुं अनिंवा-अपावशिं अदुगी खुदुनि।
- भारतकी संविधाना भारत रिपब्लिकी मरु ओइवा मचाकशिं ओइरिवा एगजिक्युतिव, लेजिसलेचर अमसुं जूदिसियरीगी मरमदा शन्दोका तारि। अमसुं मथोयगी पाङ्गलिं अदु लेपथोकई अमसुं मथोयगी थोदांशिं अदु मशक खंई।
- भारतकी संविधानगी मरु ओइवा मशकशिं
  - सरकारगी पार्लियामेन्तरी सिंतेम
  - फेदरेल स्त्रकचर
  - सेकुलर स्ते
  - मनींतस्वा जूदिसियरी
- भारतकी संविधान असि युनाइतेद स्तेंस, युनाइतेद किंद्म, आयरलेन्ड, रुसियानचिंवेदगी इथिल लोदुना शेम-शारवा मालेमगी ख्वाइदगी शांवा अमसुं ख्वाइदगी शुगाइना पल्लवा संविधानि।
- संविधान असिदा आर्तिकल 395, शरुक 22 अमसुं सेदुल 12 यांई।

- फन्दांमेन्तेल राइंस अमसुं द्युतीशिं
- स्तेत पोलिसीगी दैरेक्चर प्रिंसिपलशिं
- सिंतिजेल्सिप
- अहल ओइरवशिंगी भो

इंग्लिसकी भारत संविधानगी केरिग्राफिक कोपीगी ममा
 संविधानगी गेजिनेल मेन्डुकिं अदु 16 x 22 पाक-चाउवा चमपत्रे लिथिंरुक इन्वा शाउन्। दा थिं अमसुं मदुगी मपलिं चिंलिं अमा चंइकुनि। मेन्डुकिं अदु लमाई 261 पानाथि अमसुं के. जि. 3.75 लुमाथि।

“ करिंशुवा एना संविधान असि अराइवा लोन्दा हायवा तारगदि एंथोयगी संविधान असिना भारत मचाशिंगी पुकचेल अमसुं भारतकी अपुनवा (दिगनिती फेदर इन्दिन एन्ड युनिती फेदर इन्दिन्या), हायरिवा मों अनि असि फेदंकां। ”

नरेन्द्र मोदी,
 प्रधान मन्त्री

संविधान सभा अमसुं संविधान शेम-शावा

भारतकी संविधान असि 1946 अमसुं 1946गी मनुंदा संविधान सभा 1949की केबिनें मिसन प्लानगी मथादा (शेमथिवा)ना द्राफ तोथिबनि। दा. राजेन्द्र प्रसादना हायरिवा लुप असिगी प्रसिदेत्त ओइना थवक पुवीथि।

विधानसभागी मीहू 299 (नुपी 15 यांनाना)ना संविधानगी द्राफ शेषदा चिं अहू (1946तेगी 1949 फांवा)दगी हेला तेनवा मतम चंथि।

दिसेवर 1946 अमसुं नवेंबर 1949गी मरजु मीफम 11दा संविधान सभागी महुंशिंना उंनथि।

ओगु 29, 1947ता संविधान सभाना संविधान अमा द्राफ तौनवगीदमजु दा. वि.आर. अश्वेदकरगी लुचिं मथादा द्राफतिं कमिती अमा शेमथि।

1946दा पांथोकथिवा कसतिंतेउत्त एसेमब्लीगी मीफम

“ भारतना श्री बाबा साहेब अश्वेदकरजीगी लुचिं मथादा पुमशुप शुपुवा संविधान अमा द्राफ तोथि। मसिगी पुमशुप शुपुवा संविधान असि अनोवा भारत अमा शेमवगी युमफलि। मसिना एंथोयगीदमक कुरिंशुवा थोदां थरा पुदना लाकुथि अमसुं लोइना मसिना एंथोयगीदमजु उंमथे थरसु थवाथि ”

नरेन्द्र मोदी,
 प्रधान मन्त्री

संविधान सभाना संविधानगा मरी लैनवा तोङान तोङानवा थवकशिं तौनवगीदमक कमिती 13 शेमथि। मदुगी मनुंदा निपाना मेजोर कमिती अदुगा अतेना माइनर कमितीनि।

संविधान सभागी मेजोर कमिती 8गी ममिं

- द्राफतिं कमिती
- युनियन पाररु कमिती
- युनियन कसतिंत्युसन कमिती
- प्रोभिन्सिएल कसतिंत्युमेल कमिती
- फन्दांमेन्तेल राइंस, माइनोरिती अमसुं ट्राइबेल अमसुं एक्ककुन्देद एरियागी एदभाइजरी कमिती
- प्रोसिदुर् कमितीगी रुलशिं
- स्तेंशिंगी कमिती
- सुयारिं कमिती

1950गी जनवारी 28दा पांथोकथिवा कसतिंत्युत्त एसेमब्लीगी अरोइवा मीफमदा सरदार भरतभाइ गतेल

संविधान सभाना चंथि जूलाई 22, 1947ता जातिगी फिराल जनवारी 24, 1950दा नेमेल एश्वे अमसुं नेमेल सो

अनोवा भारतकी कलागी लमयानवा श्री नन्द लाल बोसना संविधानगी लमाई खुदिंमकी ओमथेशिं अदु दिजाइन तोथि अमसुं मसिबु कलागी ओइवा मओ मते पीदुना लैतेथि।

केलिग्राफिक आर्तकी खंइहेरवा, श्री प्रेम बिहारी नरायन राइजदाना खुंइतना संविधान अदु इथि। महाका मदु तौवदा था 6 चंथि अमसुं थवक अदुगीदमक पेशा अमजु लोथिदे।

Members of the Central Cabinet, signing the Constitution of India. Rajkumari Amrit Kaur, Dr. John Mathai and Sardar Vallabhbhai Patel are seen in the picture

दा. वि.आर. अश्वेदकरगी शंजुम

नवेंबर 26, 1949दा भारतकी संविधान लोशिनथि। मसि जनवारी 26, 1950दा चंथिना होथि। नुमिं अदुमजुदा विधानसभा अदु होंथोकाथि अमसुं 1952दा अनोवा पार्लियामेन्ते शेमथिवा मतम अदु फांवा भारतकी प्रोविजनेल पार्लियामेन्ते ओइना लैथि। द्राफ तौरवा संविधानगी मरमदा खन-नैनरकपा मतमदा, विधानसभाना अपुनवा पुथंलकथिवा एमेन्डेमेन्ते 2473गी मनुंदा एमेन्डेमेन्ते 7635 खन-नैनथि अमसुं बारोइशिन पुरकथि।

मीहू 299गी मनुंदा मीहू 284ना संविधान अदुदा खुंयेक पीथि।

Group Photograph of the Constituent Assembly Members 1950

संविधान सभा अमसुं मदुगी खल्लवा मीहूशिं

संविधान सभागी मीहूशिं अदु केबिनें मिशनगी रिक्वामेन्डेसन मतुं इना प्रोविन्सिएल लेजिस्लेतिव एसेमब्लीशिंना नाकोइनना मीखल पांथोकतुना (इन्दाइरेक्ते इलेक्शन) खनथि। विधानसभाना मीहू 299, प्रोविन्सिंदिगी मीहू 229 अमसुं राजाशिंदिगी मीहू 70 यांथि।

विधानसभागी मकोक थोवा लुचिंवशिंगी मनुंदा मथागीशिं असि यांथि:

दा. राजेन्द्र प्रसाद
 सरदार भल्लभाइ पतेल
 जवाहरलाल नेहरु
 दा. वि.आर. अश्वेदकर
 गोविन्द वल्लभ पन्त
 मोलाना अबुल कलाम आजाद
 सरोजीनि नाइदु
 राजकुमारी अमृत कौर
 जे. वि. कुपालनी
 सि. राजागोपालाचारी
 सरत चंद्र बोस

असफ एली
 श्यामा प्रसाद मुखर्जी
 हन्सा मेहता
 गोपिनाथ बोरदोले
 हरेश्चंद्र कुमार मुखर्जी
 विनोदानन्द बा
 दुर्गाबाइ देशमुथ
 फ्रेड्र एन्ड्रुनी
 जयपाल सिंघ मुन्दा
 हरगोविन्द पन्त
 जोहन मथाइ

वेगम आइजाज रसूल
 के. एम. मुन्शी
 सर्वपल्ली राधाकृष्णन
 अन्नु स्वामिनाथन
 एम. आनंतसयानम
 ए. आनंतसयानम
 अल्लादी कृष्णामा
 ए. ए. रेड्डी
 वि. पन्त
 सितारमैया
 ति. प्रकासम
 एन. सञ्जीवा रेड्डी
 एस. निजालिङ्गप
 जि. ति. मारुवल्लु

पदम्पत सिंघानिया
 परशुरामदा तन्धन
 सुचेता कुपालनी
 हसरुंग मोहन
 रफी अहमद कदुराई
 अनुग्रहनारायन सिंघ
 जगजीवन राम
 सचिदानन्दा सिंघ
 सतयनारायन सिंघ
 श्री कृष्ण सिंघ
 सेथ गोविन्द दास

हरी सिंघ गौर
 पञ्जाबराओ एस. देशमुथ
 रवी शंकर शुक्ला
 हरेश्चंद्र महातव
 एनी मेक्केरिन
 जिवराज नारायन मेहता
 मोतुरी सतनारायन
 दीप नारायन सिंघ
 (२०) श्री सयेद मुहम्मद सादुल्ला
 के कामराज
 पि. सुबरायन

I beg to move, Sir,
 "That it be resolved that:
 (1) After the last stroke of midnight, all members of the Constituent Assembly present on this occasion do take the following pledge:
 'At this solemn moment when the people of India, through suffering and sacrifice, have secured freedom, I, ... a member of the Constituent Assembly of India, do dedicate myself in all humility to the service of India and her people to the end that this ancient land attain her rightful place in the world and make her full and willing contribution to the promotion of world peace and the welfare of mankind.'
 (2) Members who are not present on this occasion do take the pledge (with such verbal changes as the President may prescribe) at the time they next attend a session of the Assembly."

कसतिंत्युत्त एसेमब्लीगी मीहूशिं राशक लोवा

মীয়াম অমসুং ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিং ঐখোয়গী সংবিধানগী মরুওইবা শক্তম অমা

“মথৌ ফজনা পাংথোকপা অদু
হকনি ”

মহাত্মা গান্ধী

ঐখোয়গী মীয়ামদা ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিংগী মতাংদা রাখল তাহন্নবা ভারত সরকারনা ভারতকী মীয়ামদা পাউজেল পীরি (26 নবেম্বর 2019-26 নবেম্বর 2020) #itsmydutyদা যাওবীয়ু

মরুওইবা পান্দমশিং

- মথোয়গী সংবিধানগী অশেংবা মপুনি অমসুং মসি যাওরিবা মগুনশিং ভারতকী মীয়ামদা অমুক হন্না খঙহনবা।
- মথোয়গী মরুপশিং অমসুং লৈবাকীদমক মথোয়না পাংথোকদবা খৌদাংশিং মীয়ামদা নীংশিংহনবা।
- মীয়াম মরুবাক নংশিবগী রাখল্লোল পোকহনবা।
- থকসি-খাসি অমসুং লৈবাকী থবক তৌনীংবগী রাখল পোকহনবা মতেং পাংবা অমসুং লৈবাক শেমগৎপদা মীয়ামগী পাঙ্গল শীজিনবা।

মীয়ামগী খৌদাংশিং খঙজিনসি

- ভারত সংবিধানগী প্রিয়েম্বল পাসি, ওনলাইন্ডা রাশকপগী খুংয়েক পীসি অমসুং MyGov.inত খুদস্তা সরতিফিকেত অমা ফংগনি
- MyGov.inত ওনলাইন কন্সতিতুয়সন দে কুইজ অমসুং এসে চাংদন্নবা শরুক য়াসি
- www.doj.gov.inতগী পোস্তরশিং, ব্রোচরশিং অমসুং অতৈ পোংলমশিং দাউনলোড তৌ।

“ য়ামদুবদা রাপে অমা লৌনবা অমসুং
লৈবাকীদমক নহাকী খৌদাংশিং অমসুং
থবকশিংগী খনবা ঐনা নথোয়দা তকশিল্লি।
ইথৌ পাংথোকতুনা, থবক ক্রোর ১৩০ অমসুং
রাপে ক্রোর ১৩০না লৈবাকীদমক থবক
পাংথোকপা ঙমগনি ”

নরেন্দ্র মোদী,
প্রধান মন্ত্রী
২০১৯গী শ্বচ্ছ ভারত দিবস্তা

@DoJ_India and @MyGovদা ঐখোয়দা তুং ইনবীরকউ। #itsmydutyদা যাওবীয়ু।

<http://legislative.gov.in/constitution-of-india>
তগী ভারত সংবিধান অমসুং ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিংগী মপুং ফাৰা তেস্ত য়েংউ।

ন্যায় বিভাগ
Department of Justice
ভারত সরকার
Government of India

মন্মথের তম্বল

ফন্দামেস্তেল দ্যুতীজ-রাহস্হোক অমসুং খোমজিনবা

ঐখোয়গী সংবিধান্দা ফন্দামেস্তেল দ্যুতীজ 11 যাওহনখিবগী মরু ওইবা মরমদি নাগরিকশিংদা মথোয়গী পাক-চাউরবা হকী মরুদা মথোয়গী মথৌদাংশিংবু নীংশিংহনবনি।

ফন্দামেস্তেল দ্যুতীজনা ইকাই খন্নবা, চাউথোকচবা, খাংবা কনবা, ইং তপ্পা, চাউখংপা অমসুং নুংশি-চান্নবা হায়বা মরু ওইবা মগুনশিং অসিদা মিংয়েং থান্নি।

42শুবা কন্সতিতুয়সন এমেন্দমেন্ট এন্টনা 1976ত সংবিধান্দা যাওখিবা ফন্দামেস্তেল দ্যুতীজদা নাগরিকশিংনা লৈবাক অসিগী মফমদা থমগদবা মোরেল, অমসুং মথৌ তাবা মথৌশিংগী মতাংদা পনখি।

ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিং হাপচিন্নবা শেমখিবা কমিতী অমগী রাখল্লোন্ডা রাফম অসি থমখি মদুদি নাগরিকশিংনা মথোয়গী ফন্দামেস্তেল রাইংশিং শীজিন্নরকপা মতমদা নাগরিকশিংনা মথোয়গী মথৌদাংশিং অদু খৌওইদবা খক তৌরৌইদবনি।

86 এমেন্দমেন্ট এন্ট, 2002না সংবিধান্দা অঙাংশিং লাইরিক তন্নবগী খুদোংচাবগী মতাংদা 11শুবা ফন্দামেস্তেল দ্যুতী হাপচিনখি।

“ঐনা ইমগী পীবকীংদগী ইখৌদাংশিং অদুবু তমজরকই। মহাক খুঞ্জংগী লাইরিক-লাইশু হেতবী নুপী অমনি ... মহারা ঐগী ধর্ম খঙবীখি। মরম অদুনা ঐখোয়না অঙাং ওইরিঙেদগী হৌনা ঐখোয়গী ধর্ম অসি করিনো তমজরগদি অমসুং মদুবু ঙকতুনা চংলবদি, মদুনা ঐখোয়গী হকশিংবু ঙকতুনা থকগনি...! ঐখোয়না ইথৌ পাংথোকপা খুদিংগী ঐখোয়গী হক ঙকতুনা থকী হায়বা অসি মসিগী ফজবা অদুনি। হক অসি ইথৌদগী কৈদৌঙেদসু নাখেদুনা থকা য়ারোই। মসননি সত্যগ্রহ পোকখিবসু, মরমদি ঐনা মতম পুন্নমস্তা ঐগী ইথৌ করিনো হায়বসি খঙনবতা হোংনখি।”

জুন 28, 1947তা দিল্লীদা পাংথোকখিবা লাই খুরুশগী মীফমদা মহাত্মা গান্ধীনা মরু ওইবা খৌদাংশিংগী মতাংদা বা ঙাংখি।

ফন্দামেস্তেল দ্যুতীগী ইথিল অসি যু.এস.এস.আর., জপান অমসুং চাইনাগী সংবিধানশিংদগী লৌরকপনি ঐখোয়গী ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিং অসি ভারতকী পুন্সি মহিং ফগৎহন্নবা কোদিফিকেসন তৌরবা দ্যুতীশিংনি। মথোয়না খুন্সাইদা থকসি-খাসি লেহল্লি।

ফন্দামেস্তেল দ্যুতী খুদিংমক পাংথোকদবনি অমসুং সংবিধান্দা মথোয়দা অকরুবা ফন্দামেস্তেল দ্যুতী খর পীরি, মসি গনতন্ত্রিক ওইবা মওংদা মীয়ামা পাংথোকদবনি।

“ ভারতমচা খুদিংমক মহাক রাজপুত অমনি,
সিখ অমনি নতুংগা জাত অমনি হায়বা
কাউথোকদবনি। মহাক ভারতমচা অমনি হায়বা
নীংশিংগদবনি অমসুং মহাক মহাকী লৈবাকী
খৌদাং খরা পাংথোকদবনি ”

সরদার বল্লভভাই পতেল

মীয়াম অমসুং ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিংনা ঐখোয়গী লৈবাকী পান্দমশিং ফংনবা হোংনবদা মতেং পাংগনি।

1999গী ওস্তেবরদা, জস্তিস বরমানা লুচিংবা কমিতীনা লৈবাকী মীয়ামদা ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিং তাকপীনবগী মতাংদা রিপোর্ত পীশিনখি।

“ লোকতন্ত্র অসি সরকারগী মশক অমা নত্তে ...
মসি মথৌ তাবা মওংদা ঐখোয়গুন্স মীওই কয়গী
মফমদা উংপা ইকাই খন্নবা অমসুং ভক্তি অদুনি।”

দা. বি.আর. অশ্বদকর

সংবিধান্দা পীরিবা দ্যুতী 11(পার্ত IV-A, আর্টিকল 51A)

সংবিধান্দা মতুংইনা জাতিগী ফিরালা
অমসুং এন্স্হেম য়াৰা।

ভারতকী নীংতম্বা, অমন্তা ওইবা
অমসুং অপুনবগী শক্তম ঙাকপা।

নুংশিনবা অমসুং মচিন-মনাও ওইবা
য়োকখংপা।

অকোয়বগী ফিবম ঙাকশেনবা
অমসুং য়োকখংপা।

মীয়ামগী লন-থুম ঙাকশেনবা
অমসুং হিংশা থাদোকপা।

লাইরিক তন্নগী খুদোংচাবশিং
ফংহনবা।

নীংতম ইহৌগী রাখল্লোনশিং
শৌগৎপা।

লৈবাক অসি ঙাকপা অমসুং
লৈবাকী থবক পাংথোকপা।

ইনাকখুল্লবা কলচর ঙাকতুনা থম্বা।

সাইন্সকী রাখল্লোন, মীওইবা খুন্সাইগী
খনবা য়োকখংপা।

হেমা ফবা থবক পাংথোকপা।

“ ঐখোয়না মালেমগী ওইনা ঐখোয়গী ইথৌ পাংথোকপা মতমদা
ঐখোয়দা হিংবগী হকশিং ফংহল্লি। মসিগী মরুওইবা রাফম
অসিদগী নুপা অমসুং নুপীগী খৌদাংশিং মশক তাকপদা লাইহল্লি
অমসুং হক খুদিংমকী অহানবদা খৌদাং হামা পাংথোকদবনি। ”

মহাত্মা গান্ধী

ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিং অমসুং হকশিং অসি শেন অমগী
মমাই অনিনি

মহাত্মা গান্ধীনা হায়খি মদুদি “খৌদাংশি হৌরকফম অসি হকনি। করিগুন্স
ঐখোয়না ঐখোয়গী খৌদাংশিং পাংথোকবদি, হকশিং লাপনা লেতো।”

মীয়ামা মথোয়গী ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিংগা লোয়মা ফংফম থোকপা হকশিং
ফংদ্রবদি খুন্সাই অমদা গনতন্ত্র মরা তাবা ঙলোই।

হক খুদিংমক মসিগা মরী লেনবা দ্যুতী লৈরি। অতোপ্পশিং হক ফংনবা মীওই
অমনা মথৌ পাংথোকদবনি।

ঐখোয়গী খৌদাংশিং পাংথোকপদা ঐখোয়গী হকশিং ফংগনি।

ঐখোয়গী সংবিধান্দা অহেনবা ফন্দামেস্তেল দ্যুতীশিং অসি য়ুনিভরসেল দিল্লারেসন ওফ হুমেন রাইতসকী
আর্টিকল 29(1)গা মরী লেনরি।